

Xây dựng nông thôn mới được Đảng và Nhà nước xác định là một nhiệm vụ chiến lược

09:05 21/11/2025

Trong tiến trình phát triển đất nước, xây dựng nông thôn mới (NTM) luôn được Đảng và Nhà nước xác định là một nhiệm vụ chiến lược, nhằm nâng cao đời sống vật chất, tinh thần của người dân nông thôn, thu hẹp khoảng cách phát triển giữa các vùng miền, tạo nền tảng để công nghiệp hóa, hiện đại hóa đất nước.

Đặc biệt, trong quá trình này, Liên minh Hợp tác xã Việt Nam giữ vai trò nòng cốt trong phát triển kinh tế tập thể, hợp tác xã ở nông thôn. Liên minh thực hiện tuyên truyền, vận động người dân tham gia hợp tác xã; hỗ trợ thành lập, củng cố và nâng cao hiệu quả hoạt động của hợp tác xã; tham gia xây dựng, phản biện chính sách; thúc đẩy liên kết sản xuất, tiêu thụ sản phẩm, tạo việc làm, nâng cao thu nhập và đời sống người dân, góp phần hoàn thành các tiêu chí xây dựng nông thôn mới.

Bước vào giai đoạn 2021-2025, trong bối cảnh đất nước hội nhập sâu rộng, chịu tác động của đại dịch Covid-19 và thay đổi mạnh mẽ của kinh tế số, Đảng và Nhà nước đã ban hành nhiều chủ trương, đường lối và chính sách mới để tiếp tục hoàn thiện chương trình xây dựng nông thôn hiện đại, văn minh và bền vững.

Chung tay xây dựng nông thôn mới. Ảnh minh họa

Trước hết, Văn kiện Đại hội XIII của Đảng xác định tiếp tục xây dựng NTM là một trụ cột trong phát triển kinh tế - xã hội. Đảng nhấn mạnh yêu cầu nâng cao chất lượng xây dựng NTM theo hướng “hiệu quả, thực chất, không chạy theo thành tích”, bảo đảm hài hòa giữa phát triển kinh tế, văn hóa, xã hội và bảo vệ môi trường.

Quan điểm của Đảng chú trọng đến ba nhóm mục tiêu:

Thứ nhất, phát triển kinh tế nông thôn toàn diện. Đảng yêu cầu đẩy mạnh tái cơ cấu ngành nông nghiệp theo hướng nông nghiệp sinh thái, nông nghiệp công nghệ cao, thúc đẩy kinh tế số trong lĩnh vực nông nghiệp; thu hút doanh nghiệp đầu tư vào nông thôn; hình thành các chuỗi giá trị hàng hóa chủ lực; phát triển hợp tác xã kiểu mới và liên kết sản xuất bền vững.

Thứ hai, nâng cao đời sống và phúc lợi xã hội của người dân. Đảng định hướng phát triển giáo dục, y tế, văn hóa cơ sở; nâng cao kỹ năng nghề; giảm nghèo đa chiều bền vững; tăng cường tiếp cận các dịch vụ công. Đồng thời, Đảng nhấn mạnh yêu cầu phát triển nông thôn gắn với xây dựng hệ thống chính trị cơ sở trong sạch, vững mạnh.

Thứ ba, xây dựng nông thôn xanh, sạch, đẹp và thích ứng với biến đổi khí hậu. Đảng đề cao việc bảo vệ môi trường, quản lý rác thải, nước thải, trồng cây xanh, phát triển năng lượng tái tạo và nâng cao khả năng chống chịu thiên tai ở các địa phương ven biển, vùng núi, vùng ngập lũ.

Cụ thể hóa chủ trương của Đảng, Nhà nước đã ban hành nhiều văn bản quan trọng nhằm tổ chức và triển khai Chương trình Mục tiêu quốc gia xây dựng nông thôn mới giai đoạn 2021-2025.

Một trong những văn bản trọng tâm là Quyết định của Thủ tướng Chính phủ phê duyệt Chương trình Mục tiêu quốc gia xây dựng NTM giai đoạn 2021-2025, trong đó xác định rõ mục tiêu tổng quát là “nâng cao chất lượng đời sống nhân dân nông thôn, xây dựng nông thôn xanh - sạch - đẹp - an toàn, có kết cấu hạ tầng thiết yếu đồng bộ, kinh tế nông thôn phát triển năng động, bền vững”.

Chương trình bao gồm 19 tiêu chí NTM, 9 tiêu chí NTM nâng cao và 4 nhóm tiêu chí NTM kiểu mẫu. Các tiêu chí được điều chỉnh linh hoạt, phù hợp hơn với đặc thù từng địa phương, đặc biệt là các vùng khó khăn như miền núi phía Bắc, Tây Nguyên và đồng bằng sông Cửu Long.

Về cơ chế chính sách, Nhà nước tập trung vào ba nhóm chính:

Một là chính sách hỗ trợ đầu tư cơ sở hạ tầng.

Chính phủ ưu tiên vốn ngân sách trung ương để phát triển hệ thống giao thông nông thôn, điện, nước sạch, trường học, trạm y tế, hạ tầng chuyển đổi số và các công trình phòng chống thiên tai. Cơ chế phân bổ vốn theo hướng công khai, minh bạch; khuyến khích huy động xã hội hóa, cộng đồng cùng tham gia.

Hai là chính sách phát triển kinh tế nông thôn.

Nhà nước có các chương trình khuyến khích doanh nghiệp đầu tư vào nông nghiệp; hỗ trợ xây dựng mô hình OCOP (mỗi xã một sản phẩm); hỗ trợ tín dụng cho hợp tác xã và hộ sản xuất; thúc đẩy ứng dụng công nghệ cao, chuyển đổi số và truy xuất nguồn gốc sản phẩm.

Ba là chính sách nâng cao chất lượng đời sống và môi trường nông thôn.

Các chương trình y tế cơ sở, bảo hiểm y tế, trường học đạt chuẩn, hỗ trợ nhà ở cho người nghèo, xây dựng thiết chế văn hóa, chuyển đổi năng lượng sạch... được triển khai gắn với tiêu chí NTM nâng cao. Nhà nước khuyến khích mô hình phân loại rác tại nguồn, xử lý rác bằng công nghệ thân thiện môi trường, phát triển cảnh quan nông thôn xanh - sạch - đẹp.

So với giai đoạn trước, chương trình NTM giai đoạn 2021-2025 có nhiều đổi mới quan trọng:

Chú trọng chất lượng hơn số lượng, hạn chế chạy theo “xã đạt chuẩn NTM” mà không chú trọng duy trì bền vững.

Tăng cường chuyển đổi số trong quản lý nông thôn, sản xuất nông nghiệp và cung cấp dịch vụ công.

Khuyến khích sáng tạo, phát huy bản sắc văn hóa địa phương, gắn xây dựng NTM với du lịch nông thôn.

Nhân rộng mô hình NTM kiểu mẫu với các tiêu chí cao về kinh tế, môi trường, văn hóa.

Đặc biệt quan tâm vùng khó khăn, coi đây là bước đột phá nhằm thu hẹp khoảng cách phát triển.

Minh Anh